העולם הזה

השבועון המציר לאינפורמציה

המערכת והמנהלה:
רח' ליליינבלום 12, תל-אביב
ת. ד. 136, טלפון (זמני) 66785

העורך:
אורי אבנרי

עורך משנה:
שלום כהן

צלם המערכת:
מקסים סלומון

עורך גראפי:
דוש

חברי המערכת: דב איתן, מיכאל אלמו, יחיאל בשן, ניצה גבי, נורית לביא, רפאל סלע, איתמר עילם, יעקב צליל

עורך הסגנון:
יעקב אשמן

סופרי-חוץ: הווארד גורדון, מונפי גייקובס, דנה דינרי, אהרן דומניץ, סלים מנצור

בע"ה

מכונת האין-אין המשועממת, השוכנת בבית הגטוש היפה, בית פאלאס, מקורה הזכוכית בירושלים, חדלה לרגע קט מתקתוקה. חברי מערכת העולם הזה, עייפים מהתחמקותה המתמדת של הממשלה, שפקידיה לא נאותו אפילו לענות למכתבים דחופים ומברקים, פנו, כדרכם, ישר אל המקור.

המשרד, הרגיל לטפל רק במכתבים הנשלחים בשגי העתקים, לא ידע כיצד לנהוג באנשים נחושי-החלטה. אחרי האימים הרגילים, התערבות שוטר וסרוב לנהל מו"מ עם

חברי מערכת העולם הזה במשרד האספקה*)

השובתים, התישבו הפקידים מסביב לשולחן, הבטיחו עזרה. תוך כדי כך נמסר לשובתים, כי הובטחה אספקת הניר לשבוע נוסף.

לא זה היה, כמובן, עיקר ההישג של ההפגנה. המטרה העיקרית היתה להזעיק את הקהל, לגבש חזית ציבורית למלחמה על חופש הביטוי.

מאות המכתבים שהציפו את המערכת, כתגובה על דברי בשבוע הקודם, ואשר מעטים מהם מתפרסמים להלן במדורים, העידו על הדאגה החמורה שאחזה את הציבור, לא רק את אוהדי העתון הזה. גם שאר השבועונים, שהיססו תחילה במאבקם, נתעודדו כשראו את פעולת העולם הזה. שעתיים אחרי הכרזת השביתה כבר הופיע נציג שבועון אחר (ספורט ישראל), ומאז הודיע כמעט בכל חצי שעה שבועון נוסף על הצטרפותו לשביתה, נכונותו להיאבק בכל המאצעים נגד המזימה לחיטול חופש העתונות, המתעטפת במסוה של חוסר ניר.

המאבק הזה אך החל. הוא לא יישאר במשרד זה או אחר, שאחריותו למצב מצומצמת. הוא יגיע לכנסת, לממשלה, לאותם מקומות, בהם נערך התיכנון האמיתי של "מיבצע סתימת הפה".

הסכנה מחמירה מיום ליום. סגירת מרבית השבועונים אינה עוד חלום רחוק של אויבי הדימוקרטיה במדינה. בכל שבוע עלול החלום ליהפך מציאות.

המלחמה נטושה.

העורך

מכתבים

פלוגת מחץ אנטי-דתית

בעקבות רשימת העולם הזה (696), על התארגנות פלוגת מחץ אנטי-דתית. כאנשי מחתרת לשעבר, הלוחמים מאז ומתמיד לחרות האדם, נהיה אסירי תודה אם חברינו, יושבי קפה "עטרה" בירושלים, ישיבו מלחמת-תנופה, יחסלו את קן המתפרצים הדתיים, המתימרים לכפות עלינו את דעותיהם הנפסדות.

חיים טסה, בשם קבוצת נערים תל-אביביים

בוז לתכנית הלמודים

נכונה השערתכם, כי עניינים מפלגתיים הם שגרמו להכחשות ולפרסומים בגנות העולם הזה. ההצהרה שנמסרה לשבועון מפא"י, ע"י שבתאי זיוולה, נמסרה שלא בידיעתם של נציגים תל-אביביים רבים, שראו בחדוש תכנית הלמודים את מטרתו העיקרית של כנס התלמידים.

לעומת זאת, אין אני יכול להזדהות עם דברכם, ששכר הלמור הוא בעיה נחותת חשיבות. תלמידים רבים, כהוריהם, מרגישים את העול הכבד של שכר הלמוד, המגיע ל 100 ל"י לשנה.

המשיכו בויכוח על תכנית הלמודים! ההד הרב שעוררתם (בין המחייבים והשוללים כאחד) מצדיק זאת.

מנחם הר-פז, ת"א

„מאבק צמוד"

בקשר להתנהגות אנשי קיבוץ „מעברות" נגד אנשי הכפר „גורן", שרצו להתיישב במקום, (העולם הזה 697) רוצה אני להעמיד אתכם על עיוות הדין, שעשיתם לרעת אנשי הקיבוץ: הכפר גורן אינו במצב שומם וסלעי. התימנים יכלו בקלות להשתקע שם ולעבד את אדמתם. גם לקיבוץ „מעברות" באה עליה, ואנשי הקיבוץ רצו לישב בבתים את הוריהם (עולים חדשים) והשלמה. מעברות לא היתה היחידה, שגרשה עולים חדשים שפלשו לאדמתה. שכנתה עשתה כן. הקיבוץ לא התחייב לשמוד לערבים את בתיהם ואדמותם, היות ומאז קום המדינה שנתה התגוללה מעט את דעתה על נושא זה.

יאיר מיוחס, ראשון לציון

דומה שמרוב אהבתו את „מעברות", שלל הקורא מיוחס גם את הנימוק האחרון, שיכול היה להצדיק את התנהגות הקיבוץ.

גיום נשים נשואות

אשה נשואה פטורה משרות צבאי ואף משרות עתודות. אולם אשה נשואה ששרתה בצבא (אפילו במקרה שלי, שהייתי נשואה לפני התגייסותי) חייבת בשרות מילואים פעיל של 21 יום. בחורות שלא מצאו לנכון להתגייס, בכלל, פטורות מגיוס.

כתבתי בנידון זה מכתב לשר הבטחון, מר ד. בן-גוריון, וגם ליו"ר הכנסת, עם העתק מכתבי למשרד הבטחון, ובקשתיו להעלות שאלה זו בכנסת ע"מ שיימצא פתרון צדק לענין זה. בינתיים אני דורשת שיעכבו את גיום הנשים הנשואות למילואים עד אשר תבורר השאלה; כשם שאת הנידונים למות טרם הוציאו להורג, כי שאלת פסק-דין מוות עדיין בבירור.

ר.ד., תל-אביב

התשוו' את הגיום לפס"ד מוות?

הפיא השט

בהעולם הזה (696) הופיעה רשימה תחת הכותרת „הפלא השט". שם נאמר, כי התיירים, שבאו באניה „אטלנטיק", החליטו להסתפק ב-6 שעות בישראל, במקום לשהות 6 ימים — בגלל סדורי עגינה בלתי מתאימים. הטענה שברשימה זו, כאלו גמל חיפה הפריע, ע"י חוסר סדורים מתאימים, לבקורם של התירים בארץ, בטעות יסודה. האורחים הורדו בזמן הקצר ביותר, יצאו מיד לסיור, שנערך לפי דרישתם.

מפקד האניה לא זו בלבד שהיה מרוצה מקבלת לפנים, שנערכה לתירים, אלא אף הודה בנאום נלבב במסיבה, שנערכה על ספון האניה, על הסדורים המופתיים, שנערכו עם בוא „אטלנטיק".

משרד התחבורה,
המדור ליחסי ציבור

קבלת פנים

אני עולה חדש. באתי ארצה לפני 3 שבועות מהונגריה. ביום 11.3.51 נסעתי לכורדניה לקבל את חפצי הדלים, אשר אספתי בחוץ לארץ בעמל רב. לתמהוני הגדול מצאתי את ארגזי פתוח. כשהבאתי את הארגז הביתה, נוכחתי לדעת כי רוב החפצים נגנבו.

אני חי בארץ על שלחן ילדי, ואף פעם לא אוכל לקנות חפצים אלה חזרה. האם גזל כזה אפשרי לעיני הכל?

דוב מוזס, רמת גן

נראה שלגנב חסר מעט מצפון.

להצלת חופש הביטוי

שערכם לא היה הפתעה בשבילי, במדינה כמו שלנו, שהמפלגות הן השולטות בכל, לא ירשו לאדם עצמאי להגות את דעותיו, כי דוקא הוא המסוכן, לא הריב המפלגתי, המשועבד לקו הנקבע מלמעלה.

שמואל ירזן, פ"ת

אם יסגר העולם הזה ע"י קוניה שפלה זו, אזי הושתק קול הנוער, שלתם והקים בדמו את מדינת ישראל, שהעסקנים השתלטו עליה.

זאב בורלא, ת"א

רבותי, האם אינכם מגזימים קצת? למדינה אין כסף להבטיח ניר לבתי-ספר, ואתם דואגים לפרנסתכם.

ירוחם נעים, רחובות.

גם לקרייזלרים ולשליחים.

אם הממשלה דואגת רק לקיום העתונים המפלגתיים, אולי היא רוצה דוקא ש קוראי העולם הזה יקימו מפלגה משלהם?

ראיתי במו עיני

קנה כסף בזול!

שלושה הבלשים הסתדרו במעגל הדוק: „איפה מכונת ההדפסה?" שאלו כאנשי סי.אי.די., החוקרים אנשי אצ"ל. אחי עמד בפה פעור, מבלי להבין במה הענין. „המכונה ה- מדפיסה את השטרות המזויפים!" חזרו ושאלו בקוצר-רוח.

אחי נדהם. „איזה מכונת הדפסה, איזה שטרות מזויפים? אני איש ישר, פושל דפוס פשוט!" מלמל. הבלשים התעקשו: הם ראו את ילדי השכנים משחקים בחצר בשטרות של עשר לירות שהשיגו, לפי דבריהם, אצל אחי.

..פתאום פרץ אחי בצחוק: „כן, בודאי, הדפסתי את השטרות". כהוכחה, הוציא את העולם הזה, מס. 695. היה זה העתון שבשערו היה אוסף שטרות, מסביב לראשו של בן-גוריון. אחי הוא, כמובן, המדפיס של העולם הזה.

הקורא ישעיהו כהן, זוכה בפרס של 1 ל"י (אמיתית -- אבל מה זה שוה?).

אגב, כמה צירים היו קוראי העתון היום יכולים לשלוח לכנסת?

דוד אבישר, תל-אביב

ששה-עשר.

אם הממשלה רוצה לחסל את העולם הזה, היא צודקת בהחלט. אתם מתקיפים את כולם, ולא מייצגים אף גוף בעל משקל צבורי; ולעתון כזה אין זכות קיום. זוהי דעתי. **יצחק דוידוביץ,** ירושלים

וגם דעת הממשלה.

בחיי, שאתם נבזים, אם כבר נסעתם לירושלים ועשיתם שביתה, אז למה לא לקחתם אותנו? שביתה של כל הגימעה היתה בודאי יותר שמחה.

קבוצת יושבי קפה נגה, תל אביב

בפעם הבאה נזמין רכבת מיוחדת.

שערכם איכזב אותי. תפסתם את הבהורה הבלתי מתאימה. אני לא מתארת

לי את העולם הזה, כנערה צייתנית ושתקנית, כי אם כאחת משלנו, שיודעת לתת נשיכה הגונה, כשסותמים לה את הפה.

מרים הולמר, תל-אביב

יד הביורוקרטיה אינה טעימה.

בשבוע הבא יופיע „העולם הזה" ב-16 עמודים. עקב המחסור בניר, יהיה מספר הטפסים מצומצם. אנו מייעצים לקוראינו הקבועים להקדים בקנית העתון.

חשעך

בירושלים שרר עוצר. משמרות בריטיים שיטטו ברחובות, פתחו באש על כל מי שנראה מחוץ לכתלי ביתו. רק נערה אחת עברה באין מפריע — ירושלמית חמודה, בעלת חיוך ילדותי, שגם החייל החשדני ביותר לא יכול היה לחשוד בה.

היתה זאת חוה גפני. מקצועה באותם הימים: תברת לח"י.

מאז זרמו מים רבים בירדן, החיוך של חוה חדל להיות מסוה טרוריסטי, הפך הבעת-פנים רגילה של סטודנטית ירושלמית (מדעי הרוח). עתה נלכדים בו לא חיילים זרים, כי אם בחורים תמימים משלנו; גם הם אינם חושדים שמאחורי מסוה ילדותי זה מתחבאת עלמה בת 21, בעלת עין בוחנת, דעות ברורות מאד על החיים.